Regeringskansliet

Promemoria

2026-11-19
KN2026/02195

Klimat- och näringslivsdepartementet

Elstöd till konsumenter för oktober–december 2026

I denna promemoria redovisas bedömningar i frågor om behandling av personuppgifter med anknytning till ett förslag om förordning om elstöd till konsumenter för oktober–december 2026 (se bilaga) och en konsekvensanalys för den föreslagna förordningen.

Förslaget om förordning om elstöd till konsumenter för oktober–december 2026

Nedan redovisas förslaget för elstöd till konsumenter i elområde 4 för kostnaderna för de höga elpriserna i oktober 2026. Av förslaget till förordning framgår att det även föreslås elstöd för november och december 2026 i de elområden där månadsmedelpriset överstiger 150 öre per kilowattimme. Förslaget om hur elstödet ska utformas för november och december motsvarar förslaget för oktober.

Förslaget för oktober månad innebär följande.

Den som enligt ett avtal med ett elnätsföretag har tagit ut el från elnätet i en eller flera uttagspunkter för konsumentändamål i elområde 4 har rätt att utan ansökan få elstöd i den utsträckning som anges i förordningen. Enligt förslaget till förordning avses med elstöd ersättning till elanvändare för att mildra effekterna av höga elpriser.

En fysisk person, eller ett dödsbo efter en fysisk person, som tar ut el från ett nätföretags elnät i en eller flera uttagspunkter för konsumentändamål i elområde 4 (elkonsument) ska ha rätt till elstöd för oktober 2026 om

- el togs ut för förbrukning i uttagspunkten någon gång under oktober 2026, och
- elkonsumenten hade rätt att ta ut el i uttagspunkten enligt ett avtal med nätföretaget den 31 oktober 2026.

En elkonsument som är ett dödsbo efter en fysisk person som har avlidit den 31 oktober 2026 eller senare har under samma villkor rätt till elstöd.

Elstödet ska lämnas för 90 procent av förbrukningen av el som har tagits ut för konsumentändamål under oktober 2026. Elstödet betalas ut för en sammanlagd förbrukning upp till 5 000 kilowattimmar för en uttagspunkt. Elstödet lämnas med mellanskillnaden mellan det genomsnittliga elpriset under oktober 2026 i elområde 4 och 150 öre per kilowattimme. Det innebär att stödet för oktober 2026 för elområde 4 blir sju öre per kilowattimme.

Ett nätföretag ska i fråga om uttagspunkter för konsumentändamål till Försäkringskassan rapportera följande uppgifter som behövs för att besluta om elstöd för oktober 2026:

- uppgift om mängden el som tagits ut för förbrukning i uttagspunkten under oktober 2026,
- uppgift om den elkonsument som hade rätt att ta ut el i uttagspunkten enligt ett avtal med nätföretaget den 31 oktober 2026, med angivande av namn, person- eller samordningsnummer och faktureringsadress, och
- anläggningsidentitet.

Om elstöd ska betalas ut för november och december ska nätföretagen lämna motsvarande uppgifter i fråga om de månaderna och också rapportera i vilket elområde uttagspunkten finns.

Försäkringskassan prövar frågor om elstöd och betalar ut elstöd. I ett ärende om elstöd ska Försäkringskassan beräkna stödets storlek och fatta beslut med ledning av de uppgifter som nätföretagen har rapporterat in. Försäkringskassan behöver inte tillämpa 25 § förvaltningslagen (2017:900) i ärenden om elstöd, vilket innebär att Försäkringskassan inte behöver underrätta parten om allt material i ärendet och ge parten möjlighet att yttra sig innan beslut fattas.

Försäkringskassan får meddela föreskrifter om verkställigheten av förordningen.

Pensionsmyndigheten ska på begäran lämna ut kontonummer till elkonsumenter för att Försäkringskassan ska kunna betala ut elstöd direkt till ett bankkonto.

En mottagare av elstöd är återbetalningsskyldig om ersättningen har betalats ut felaktigt eller med för högt belopp. Försäkringskassan ska besluta att helt eller delvis kräva tillbaka stödet tillsammans med ränta. Kravet eller räntan får sättas ned helt eller delvis om det finns särskilda skäl. Belopp under 300 kronor ska inte krävas tillbaka.

Behandling av personuppgifter

Förslaget innebär att nätföretagen ska rapportera uppgifter om bl.a. kundernas identitet till Försäkringskassan. Uppgifterna kommer att ingå i underlaget för Försäkringskassans beslut om elstöd. Förslaget innebär inte ett sådant betydande intrång i den personliga integriteten att grundlagsskyddet i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen blir tillämpligt.

Det står dock klart att förslaget kommer att ge upphov till behandling av personuppgifter. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd EU:s dataskyddsförordning, och lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning är därmed tillämpliga. När det gäller behandlingen hos Försäkringskassan är även 114 kap. socialförsäkringsbalken tillämpligt.

Den rättsliga grunden för behandlingen hos nätföretagen är i första hand att den är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse på det sätt som anges i artikel 6.1 c i EU:s dataskyddsförordning. Detta är också den rättsliga grunden för behandlingen av personuppgifter hos Pensionsmyndigheten. Hos Försäkringskassan är den rättsliga grunden för behandlingen i första hand att den är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse enligt artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning. Grunden för behandlingen är vidare fastställd i den nationella rätten på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 i dataskyddsförordningen. Det framgår av förordningen att syftet med personuppgiftsbehandlingen är att Försäkringskassan ska kunna besluta om elstöd. Syftet med behandlingen är därmed fastställt i den rättsliga grunden på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 i EU:s dataskyddsförordning. De

uppgifter som kommer att behandlas är inte sådana känsliga personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning. Vidare får Försäkringskassan enligt 114 kap. 8 § 3 socialförsäkringsbalken behandla personuppgifter för att handlägga ärenden.

I 28 kap. 4 a och 4 b §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) finns bestämmelser om sekretess hos Försäkringskassan i ärenden om elstöd för uppgifter om en enskilds personliga förhållanden och för uppgifter som kan användas för att identifiera elektriska anläggningar. Sekretess för en enskilds personliga förhållanden gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Sekretess för uppgift som kan användas för att identifiera elektriska anläggningar gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att en enskild lider skada.

Behandlingen bedöms sammantaget vara proportionerlig i förhållande till ändamålet, som är att mildra effekterna av höga elpriser för enskilda elkonsumenter.

Konsekvensanalys

Förordningen har konsekvenser för statens budget, elkonsumenter, elnätsföretagen, Försäkringskassan, Kronofogdemyndigheten, Pensionsmyndigheten, förvaltningsdomstolarna och kommunerna.

Konsekvenser för statens budget

Förslagens påverkan på statens budget beror på utformningen av elstödet och de stödberättigade hushållens elförbrukning under de månader som ett elstöd ska betalas ut. För oktober månad uppskattas utgifterna till omkring 25 miljoner kronor. Utgifterna för november och december månad beror i första hand på om ett elstöd ska betalas ut. Om ett elstöd ska betalas ut för de månaderna kommer utgifterna i huvudsak att variera utifrån nivån på den del av genomsnittspriset på el i aktuellt elområde som överstiger 150 öre per kilowattimme och hushållens elförbrukning i aktuellt elområde.

Konsekvenser för elkonsumenterna

Under oktober 2026 har det varit ovanligt höga elpriser i södra Sverige (elområde 4). I elområde 4 var månadsmedelvärdet för spotpriset på el cirka 157 öre per kilowattimme i oktober. Detta kan jämföras med månadsmedelvärdet för till exempel januari 2026 som var 113 öre per kilowattimme. Det har alltså skett stora ökningar av elpriserna i elområde 4

den senaste tiden. Ökningarna har inte någon motsvarighet i de andra elområdena i Sverige. Det finns därför ett behov att stödja elkonsumenterna i elområde 4 för de ovanligt höga elpriserna under oktober månad. Regeringen har också tillkännagett att högkostnadsskyddet ska aktiveras. Överstiger elpriserna 150 öre per kilowattimme i november och december i något elområde finns det skäl för regeringen att aktivera högkostnadsskyddet även för de månaderna i de berörda elområdena.

Elstödet betalas ut till berörda elkonsumenter med elnätsavtal. En elkonsument kan ha flera elnätsavtal och får ersättning för varje avtal. Det krävs inte någon ansökan eller att elkonsumenten kontaktar någon aktör som t.ex. en myndighet eller ett elnätsföretag. Stödet betalas ut av Försäkringskassan direkt till elkonsumenterna.

Elstödet betraktas som inkomst vid bedömningen av rätten till bistånd enligt socialtjänstlagen (2025:400). För sådana hushåll med ekonomiskt bistånd som får elstöd kommer därför den ekonomiska situationen att förbli oförändrad, eftersom biståndet minskas i samma utsträckning som elstödet ökar den disponibla inkomsten. Kronofogdemyndigheten har även möjlighet att utmäta stödet för skulder som har lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning.

Konsekvenser för elnätsföretagen

Nätföretagen ska beräkna elkonsumenternas förbrukning för den aktuella månaden och sedan rapportera förbrukningen tillsammans med vissa uppgifter om elkonsumenten till Försäkringskassan.

Redan i dag utför nätföretagen rapporteringar och beräkningar av mätvärden. Uppgifterna ingår i deras skyldigheter enligt ellagen (1997:857), och i elmarknadslagen (2026:1281) som den 1 januari 2027 kommer att ersätta ellagen, och nätföretagen får ersättning för dessa uppgifter inom intäktsramarna. Elnätsföretagen har tidigare rapporterat in uppgifter till Försäkringskassan enligt bl.a. förordningen (2026:502) om elstöd till konsumenter för januari–februari 2026. De uppgifter som elnätsföretagen ska rapportera till Försäkringskassan enligt detta förslag är till stora delar samma uppgifter som elnätsföretagen har rapporterat in till Försäkringskassan enligt den tidigare förordningen.

Nätföretagen behöver också förbereda sig för att kunna besvara elkonsumenternas frågor om beräkningen av elstödet före, under och efter utbetalningen.

Konsekvenser för Försäkringskassan

Utbetalningar av elstödet till elkonsumenter i hela landet ska ske så snart som möjligt med beaktande av kapaciteten i Försäkringskassans övriga verksamhet och utan att socialförsäkringens funktionalitet påverkas. För att betala ut elstödet kommer Försäkringskassan att behöva hantera cirka 990 000 utbetalningar, vilket är en stor volym för Försäkringskassan. Varje år genomför Försäkringskassan i sin verksamhet cirka 60 miljoner utbetalningar.

Försäkringskassan hade i uppdrag att administrera och betala ut elstöd till hushåll enligt de tidigare förordningarna om elstöd till konsumenter. Försäkringskassan utförde dessa utbetalningar på ett framgångsrikt sätt. Det gör myndigheten lämpad att säkerställa att även detta elstöd kommer att utbetalas till elkonsumenter i berörda elområden.

Administrationen av utbetalningarna kommer att ske på så sätt att elnätsföretagen till Försäkringskassan bland annat ska rapportera förbrukningen i uttagspunkten under aktuell månad, namn, faktureringsadress och person- eller samordningsnummer. Besluten i sig kommer att vara okomplicerade såtillvida att de avser utbetalning av ett visst belopp till en viss elkonsument. Med hänsyn till ärendenas enkelhet och för att elkonsumenterna snabbt ska få del av elstödet kommer bestämmelserna om kommunikation i 25 § förvaltningslagen (2017:900) inte att tillämpas.

Det är i dag svårt att uppskatta hur många personer som kommer att vända sig till Försäkringskassan med frågor om beräkning och utbetalning. Även om det blir en liten andel av berörda elkonsumenter som har frågor finns det en risk, på grund av den stora mängden mottagare av elstödet, att det blir relativt många som vänder sig till Försäkringskassan.

Systemet med utbetalning av elstödet är uppbyggt så att det bör bli få felaktiga utbetalningar. Det kan dock inte uteslutas att ersättningen i enstaka fall bestäms felaktigt eller med för högt belopp. Om Försäkringskassan får kännedom om en oriktig utbetalning, ska Försäkringskassan kräva tillbaka beloppet eller den del som överstiger det belopp som mottagaren hade rätt

att få utbetalat till sig. En förutsättning är dock att beloppet är minst 300 kronor. På det belopp som en mottagare är återbetalningsskyldig för ska ränta enligt räntelagen (1975:635) betalas. Försäkringskassan får om det finns särskilda skäl helt eller delvis sätta ned återbetalningsskyldigheten eller räntan.

Utbetalningarna av detta elstöd kräver bland annat att Försäkringskassan anpassar it-system och vidtar andra förberedande åtgärder. Försäkringskassan betalade tidigare under 2026 ut elstöd till cirka fem miljoner hushåll enligt förordningen om elstöd till konsumenter för januari–februari 2026. Försäkringskassans kostnader för att betala det elstödet uppgick till cirka 120 miljoner kronor. När det gäller utbetalningar av det kommande elstödet är det svårt att i dag uppskatta de totala kostnaderna, eftersom det förutom kostnaderna för att betala ut elstödet för oktober kan tillkomma utbetalningar för november och december. Det är därför i dag svårt att uppskatta om kostnaderna kommer att understiga eller överstiga 120 miljoner kronor. Även om det är svårt att i dag göra träffsäkra kostnadsuppskattningar avseende Försäkringskassans administrativa kostnader bedöms Försäkringskassan ha förutsättningar för att genomföra utbetalningarna på det mest kostnadseffektiva sättet givet att myndigheten har upparbetade rutiner för utbetalningar av elstöd. Regeringen behöver säkerställa att Försäkringskassan får de medel som krävs för att kunna utföra arbetet med att betala ut det kommande elstödet.

Försäkringskassan kan komma att behöva göra vissa om- och nedprioriteringar av planerad it-utveckling mot bakgrund av de förberedelser som krävs för att kunna betala ut elstöd till elkonsumenter.

Konsekvenser för Kronofogdemyndigheten

Försäkringskassans beslut om återkrav av elstöd som betalats ut felaktigt eller med ett för högt belopp är en exekutionstitel som får verkställas sedan den fått laga kraft (3 kap. 1 § första stycket 6 a och 23 § utsökningsbalken). Försäkringskassan fattade 420 beslut om återkrav enligt de två tidigare förordningarna om elstöd till konsumenter, dvs. cirka 210 beslut per typ av elstöd. Det finns därför anledning att anta att det i sammanhanget kommer att bli relativt få beslut om återkrav och endast en mindre andel av dessa beslut kommer att kräva verkställighet. Den föreslagna regleringen bedöms därför inte medföra något utökat resursbehov hos Kronofogdemyndigheten.

Konsekvenser för Pensionsmyndigheten

Pensionsmyndigheten ska på begäran från Försäkringskassan lämna ut kontonummer till elkonsumenter för att Försäkringskassan ska kunna betala ut elstöd direkt till ett bankkonto.

Utlämnade av dessa uppgifter får anses vara en del av de arbetsuppgifter som Pensionsmyndigheten normalt utför i sin verksamhet. Den föreslagna regleringen bedöms därför inte medföra något utökat resursbehov hos Pensionsmyndigheten.

Konsekvenser för förvaltningsdomstolarna

Det kommer att vara möjligt att överklaga Försäkringskassans beslut om elstöd. Ett beslut överklagas till allmän förvaltningsdomstol, i dessa ärenden Förvaltningsrätten i Stockholm. Förvaltningsrättens avgöranden överklagas till Kammarrätten i Stockholm.

På grundval av uppgifter om överklagande av beslut om elstöd enligt de två tidigare förordningarna om elstöd till konsumenter är uppskattningen att det kommer att ske cirka 300 överklaganden.

Den aktuella regleringen är tillfällig och besluten innebär en förmån för elkonsumenterna som får del av elstödet. Stödet kommer att betalas ut utan att elkonsumenterna behöver ansöka om stödet. Besluten innehåller få uppgifter som kan vara tvistiga och bör vara okomplicerade att bedöma. Den föreslagna regleringen bedöms därför inte medföra något utökat resursbehov hos domstolarna.

Konsekvenser för kommunerna

För hushåll som samtidigt får ekonomiskt bistånd från sin kommun kommer en utbetalning av elstödet att leda till att det ekonomiska biståndet sänks i motsvarande grad. Kostnaden för ekonomiskt bistånd kan därmed förväntas bli något lägre under 2026. Det är dock svårt att uppskatta omfattningen, eftersom en majoritet av biståndsmottagarna bor i hyreslägenhet och därmed kan förväntas ha begränsade kostnader för sin elkonsumtion.